

(пер. Н.Е. Евдокимовой) / М. Макеенко. – М.: Изд-во. ВК, 2005. – 132 с.

3. Alan Sipress. Too Casual To Sit On Press Row? Blogger's Credentials Boosted With Seats at the Libby Trial / Sipress Alan // Washington Post, Thursday, January 11, 2007. – P. 101.

Журавська З.В.,

доцент кафедри кримінального права і процесу
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, кандидат юридичних наук

Кондратішина В.В.,

доцент кафедри кримінального права і процесу
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, кандидат юридичних наук,
доцент

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ПІДХОДИ ЩОДО ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНІЙ СУБКУЛЬТУРИ

Сучасний стан і тенденції розвитку та впливу кримінальної субкультури на стан правопорядку не тільки в місцях позбавлення волі, але й в цілому в Україні об'єктивно свідчить про те, що традиційні підходи, що склались у новітній історії нашої держави (з 1991 р., тобто з часу визнання її незалежною) до формування політики протидії злочинності, до розуміння завдань і цілей діяльності у даній галузі суспільних відносин, методів і засобів їх досягання, не можуть забезпечити безпечну життєдіяльність як засуджених у ході відбування покарання у виді позбавлення волі, так і всього населення України. Важливим у цьому контексті є вивчення та впровадження у практичну діяльність позитивного зарубіжного досвіду. Саме таке завдання є визначальним у всіх прийнятих останнім часом в Україні нормативно-правових актів, спрямованих на протидію злочинності, особливо таких її суспільно небезпечних видів, як рецидивна, організована та транснаціональна злочинність [1]. Як з цього приводу зауважили деякі зарубіжні фахівці, інтернаціоналізація злочинності, необхідність об'єднання зусиль держав у боротьбі проти неї порушили тенденцію до

інтерналізації законодавства, зокрема кримінального права [2, с. 5]. Поряд з цим заслуговує на увагу й інший висновок, а саме: не маючи власного доктринального підґрунтя з багатьох питань державотворення, ми можемо опинитись у полоні всебічного бажання якнайшвидше пристосовувати власну систему правовідносин, у першу чергу конституційних, до європейських демократичних стандартів при абсолютному ігноруванні політичних, національно-етнічних, культурних і правових особливостей розвитку власної державності [3, с. 81-82]. Щоб цього не сталося, важливо при цьому усвідомити, що роль міжнародно-правових джерел у вітчизняній правовій системі повинна розглядатись через призму їх авторитетності, апробованості роками й визнання багатьма державами.

Саме зазначені теоретико-метологічні підходи стали основою для розробки питань удосконалення правового регулювання та протидії впливу кримінальної субкультури на формування протиправної поведінки засуджених до позбавлення волі з урахуванням вимог міжнародно-правових актів.

Як показали результати даного дослідження, у міжнародно-правовій практиці, як і в Україні, відсутні норми права, в яких прямо ставилось би питання щодо протидії кримінальній субкультурі, включаючи й в місцях позбавлення. Натомість мова ведеться про її роль у змісті організованої, рецидивної та транснаціональної злочинності. Зокрема, як у зв'язку з цим було зазначено на десятому Конгресі ООН по запобіганню злочинності, ні одна держава не може наодинці достатньо ефективно вести боротьбу з багатьма формами злочинності через їх складність та притаманні для них транснаціональні зв'язки [4, с. 18]. У свою чергу, на дванадцятому Конгресі ООН було визнано, що демократія, права людини, безпека і розвиток є чотирма основними складовими міжнародної (регіональної) співпраці у боротьбі з небезпеками, які створюються організованою злочинністю, та загрозами для суспільної безпеки [4, с. 164]. А на п'ятому Конгресі ООН було зроблено висновок про те, що сучасні судові та виправні механізми можуть викликати криміногенні наслідки та в певних випадках можуть фактично «створювати» кримінальні професії [5, с. 140]. Як обґрунтовано доводить у зв'язку з цим Е.А. Рочева, існування контингенту раніше судимих осіб, не зайнятих суспільно корисною працею, та осіб, які до засудження ніде не навчалися, а також схильних до вчинення повторних правопорушень,

негативно впливає на суспільство та збільште комплекс криміногенних факторів, обумовлюючи розповсюдження кримінальної субкультури, втягнення у злочинну діяльність нових осіб, зменшуючи таким чином довіря населення до правоохоронних органів [6, с. 143]. Як з цього приводу зазначено на 5-му Конгресі ООН, які б не були наміри суддів, рішення про покарання, які вони приймають, приводять до соціальної стигматизації осіб, які є в цьому плані субектами, якщо навіть не об'єктами цих покарань. Така характеристика засуджених є причиною соціального відчуження – та, в кінцевому результаті, рецидивізму [5, с. 140].

Отже, слід визнати, що проблеми кримінальної субкультури на міжнародному рівні прямо пов'язують з транснаціональною, організованою та рецидивною злочинністю, хоча ні в загальних, ні спеціальних міжнародно-правових актах та в національних законодавчих зарубіжних держав будь-яких правових перешкод зазначеному суспільно небезпечному явищу не створюють. Так у КВК Російської Федерації, на відміну від КВК України, ні завдань по профілактиці асоціальні поведінки (ст. 1); ні заборон щодо дотримання та розповсюдження засудженими певних елементів кримінальної субкультури (ч. 4 ст. 107) не передбачено [7]. Більш того, в ПВР виправних колоній Російської Федерації відсутній спеціальний розділ, що стосується профілактики правопорушень, який є в ПВР УВП України (п. 57) [8]. Не визначені ці завдання та заборони і в КВК Республіки Беларусь, за виключенням ч. 3 ст. 9, в якій мова ведеться про профілактичне спостереження, яке здійснює кримінально-виконавча інспекція [9]. Нічого у цьому контексті немає й в державах Європейського Союзу [10, с. 163-181] та в інших зарубіжних державах [11, с. 62-123].

У той самий час зарубіжні науковці, зокрема Г.Й. Шнайдер, постійно наголошують, що субкультурні групи поділяють частину елементів субкультури з пануючою культурною традицією (цивілізацією), але при цьому зберігають і власні норми поведінки, і цінності, що відрізняють її від загальносуспільної культури [12, с. 284]. При цьому особливу суспільну небезпеку носить у собі субкультура насильства. У цій системі цінностей і поведінки у людей виробляється свій спосіб життя та погляди, що орієнтуються на насильство. Представники цієї субкультури ідентифікують себе з насильством, і для них воно ні не забороненим, ні таким, що викликає почуття вини [12, с. 290].

Таким чином, на науковому рівні проблеми субкультури і за кордоном є актуальними та такими, що представляють теоретико-прикладний характер, особливо в умовах протидії тероризму, наркобізнесу, торгівлі людьми та вчинення нових по технології кримінально караних діянь [13, с. 168].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>.
2. Лукашук И.И., Наумов А.В. Международное уголовное право: Учебник. – М.: Спарк, 1999. – 287 с.
3. Бараш Ю.Г. Конституційна політика України у сфері імплементації міжнародних стандартів прав людини // Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. ред. В.Я. Тацій. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2009. – Вип. 100. – С. 71-83.
4. Конгрессы ООН по предупреждению преступности и уголовному правосудию: [сб. материалов]: в 3 кн. / под общ. ред. В.В. Голины. – К.: Ред. журн. «Право Украины»; Х.: Право, 2013. – Кн. 3. – 2013. – 168 с.
5. Конгрессы ООН по предупреждению преступности и уголовному правосудию: [сб. материалов]: в 3 кн. / под общ. ред. В.В. Голины. – К.: Ред. журн. «Право Украины»; Х.: Право, 2013. – Кн. 1. – 2013. – 188 с.
6. Рочева Е.А. Превентивный надзор как мера уголовной ответственности, направленная на предупреждение рецидива преступлений и оказания необходимого профилактического воздействия // Проблемы совершенствования правоохранительной деятельности в области противодействия преступности и коррупции: материалы Межд. науч.-практ. конф., Минск, 22 дек. 2011 г. – Минск: БГУФК, 2012. – С. 141-144.
7. Уголовно-исполнительский кодекс Российской Федерации. – М. : Омега-Л, 2012. – 91 с.
8. Правила внутреннего распорядка изоляторов временного содержания, следственных изоляторов,

исправительных учреждений и воспитательных колоний. – Новосибирск : Сиб. унив. изд-во, 2011. – 111 с.

9. Уголовно-исполнительский кодекс Республики Беларусь. – Минск : Национальный центр информации Республики Беларусь, 2000. – 144 с.

10. Богунов С.О., Григоренко А.М. Іваньків І.В., Дука О.А. Заходи реалізації проекту «Навчальний курс з прав людини для працівників пенітенціарної системи // Формування пенітенціарної системи України: проблеми сьогодення: матеріали науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 травня 2012 року. – Одеса: УДПіТС України в Одеській області, 2012. – С. 163-181.

11. Богатирьов І. Г. Порівняльне кримінально-виконавче право : [навч. посіб.] / [Богатирьов І. Г., Копотун І. М., Пузирьов М. С.]; за заг. ред. І. Г. Богатирьова. – К. : Ін-т кримінально-виконавчої служби, 2013. – 140 с.

12. Шнайдер Г.Й. Криминология: Пер. с нем. / Под общ. ред. и с предисловием Л.О. Иванова. – М.: Издательская группа «Прогресс» – «Универс», 1994. – 504 с.

13. Конгрессы ООН по предупреждению преступности и уголовному правосудию: [сб. материалов]: в 3 кн. / под общ. ред. В.В. Голины. – К.: Ред. журн. «Право Украины»; Х.: Право, 2013. – Кн. 2. – 2013. – 184 с.

Кальченко Л.В.,

інспектор відділу зв'язків з громадськістю
Національної академії внутрішніх справ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ ПРОТИПРАВНИХ ДІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ КРИПТОВАЛЮТИ УВСЕСВІТНІЙ МЕРЕЖІ ЗАГАЛЬНОГО ДОСТУПУ ІНТЕРНЕТ.

Як всім відомо, з початку 90-х років і до сьогодення комп'ютеризація банківських систем пройшла великий шлях. Разом з цим, постійно відбувається збільшення кількості транзакцій за допомогою платіжних систем в мережі інтернет. З огляду на це, виникає необхідність розробки більш